

Pieter Paul Baeten

**Voorzitter van de Groupe Mémoire-Groep Herinnering
Ondervoorzitter van de Internationale Vriendenkring en de Nationale Vriendenkring
van Buchenwald**

Kardinaal Cardijnlaan 14
2240 ZANDHOVEN
Tel., fax: 03/284 06 35
Gsm: 0468/25 99 05
E-mail: pieter-paul.baeten@telenet.be

Paul Baeten werd geboren op 23 maart 1926 in Lier en loopt nog school in het Koninklijk Atheneum in Berchem wanneer de oorlog uitbreekt. Hij is dan zestien jaar en begint aan zijn laatste jaar van de middelbare school. Hij wordt benaderd door schoolvrienden en treedt toe tot een verzetsnetwerk. Zo'n vijftien leerlingen van het Atheneum maken deel uit van die verzetsgroep.

Tijdens hun eerste weken krijgen ze de taak om clandestiene pamfletten te drukken en te verspreiden. Paul wordt al snel 'koerier' en neemt vervolgens deel aan echte expedities, zoals het stelen van voedselbonnen bij de gemeentelijke administratie, toch wel 'spannende' taken voor een geëngageerde jongere. Hij trekt tot in Wallonië, op zoek naar boerderijen waar ze geallieerde piloten en verzetslieden die de bossen in zijn getrokken, kunnen verbergen.

Na een klacht wordt deze groep jonge verzetslui verraden en op 15 oktober 1943 gearresteerd door de *Feldgendarmerie*.

Hij wordt een maand lang onder foltering ondervraagd en in het geheim gevangengezet in de gevangenis van Antwerpen. Begin 1944 begint hij aan hij een lange deportatie in *Nacht und Nebel* door nazi-Duitsland: de gevangenis van Essen, het concentratiekamp van Esterwegen, de gevangenis van Gross-Strelitz, het kamp van Gross-Rosen en Mittelbau-Dora, het werkkamp waar de vliegende bommen V1 en V2 worden geproduceerd.

Sindsdien zet Paul Baeten zich erg in om de oorlogsherinnering levend te houden bij de Vlaamse en de Franstalige schoolgaande jeugd. Zijn getuigenis heeft des te meer overtuigingskracht omdat hij een tiener was toen hij bij het verzet ging.

Hij begeleidt meerdere keren per jaar groepen jongeren naar Buchenwald. Tijdens de zomer bezoekt hij ook met volwassenen de nazikampen en -gevangnissen.

Op Pasen 2008 leidde hij de rit met de *Trein van de vrijheid* naar Buchenwald en Dora.

Hij gaf, samen met Bernard Balteau, journalist-historicus van de RTBF, en Philippe Van Meerbeeck, journalist-historicus van de VRT, vormingsavonden voor burgerzin in de Koninklijke Militaire School, meer bepaald bij de filmvoorstelling *Last best hope*, die aspecten uit de weinig bekende geschiedenis van het verzet tijdens de

Tweede Wereldoorlog belicht. Verhalen van gewone mensen, die op een buitengewone manier handelen in naam van een gemeenschappelijk goed: de vrijheid.

P. P. Baeten heeft na Arthur Haulot en dokter André Wynen de functie van voorzitter van de Groupe Mémoire - Groep Herinnering opgenomen. Ook hij draagt de democratische vrijheden, de eenheid van België en het verzet hoog in het vaandel.

Samen met de leden van de GM-GH volgt hij van heel nabij de voorbereiding door de minister-president van de regering van de Franse Gemeenschap van het decreet betreffende de overdracht van de herinnering¹.

Hij grijpt in tijdens het debat voor amnestie. *“De Groep Herinnering heeft haar woede getoond aan de partijen”*, schrijft Marc Metdepenningen in *Le Soir*.

“We kunnen niet instemmen met de stappen die, onder het voorwendsel van sociale verzoening, leiden tot een ontkenning van de waarden van de democratie”, zo lezen we in het manifest van de Groupe Mémoire-Groep Herinnering, overgenomen door Ch. Laporte in *La Libre Belgique*. “Vandaag weerklinken stemmen die komaf willen maken met de plicht om de herinnering aan de vrijheidsstrijders levend te houden. Ze vragen om vergetelheid ten gunste van de collaborateurs. Ze stellen een algemene amnestie voor die tot doel heeft om wangedrag te ontkennen, om opgelopen veroordelingen uit te wissen en om hen die niet meer en niet minder dan collaborateurs waren, als slachtoffers te beschouwen²”

Dat de N-VA in de regering zit sinds 2014, met als eerste programmapunt de splitsing van België, is voor Paul Baeten en de GM-GH, die de eenheid van het land verdedigen en willen beschermen, reden voor een nieuwe strijd.

In 2017 klagen ze aan dat België nog steeds betalingen ontvangt van Duitsland voor pensioenen voor Belgische SS'ers, militaire collaborateurs dus, die de eed van trouw aan Hitler hebben gezworen. Het proces van Neurenberg zou ‘nagelaten’ hebben om het arrest te annuleren. De vraag is ingediend bij het parlement en bij de regering maar blijft tot nu onbeantwoord.

Ten slotte komt Paul Baeten, nog altijd samen met de GM-GH, in opstand tegen de transformatie van het Fort van Breendonk tot een plek van militaire geschiedenis, geïntegreerd in het *War Heritage Institut*. Dit zal, zeker in de statuten, leiden tot het definitieve vergeten van wat het Fort tijdens de Tweede Wereldoorlog was, een *Auffanglager*, een politieke nazigevangenis voordat ‘vijanden van het *Reich*’ naar Duitsland werden gedeporteerd.

Pieter Paul Baeten heeft er tot dusver steeds voor gekozen om iets achter te laten. Hij legt de laatste hand aan een levensverhaal dat hij wil zien verschijnen

---

¹ 13 MAART 2009. – Decreet betreffende de overdracht van de herinnering aan misdaden van genocide, misdaden tegen de menselijkheid, oorlogsmisdaden en verzetsdaden of bewegingen die verzet boden tegen de regimes die deze misdaden hebben veroorzaakt.

² *Les anciens disent non à l'amnistie, de oude garde zegt neen aan de amnestie*, 10 juli 2010. Zie *La Libre Belgique*, 10 juli 2010 en *Le Soir*, 19 juli 2010.

in de twee talen van het noorden en het zuiden van het land. Een moeilijke en pijnlijke terugkeer in de tijd, die er wel voor zorgt dat hij aanwezig blijft in de Belgische burgermaatschappij.

Claire Pahaut